

Universitets- och
högskolerådet

GENERALDIREKTÖRENS
BESLUT

Diarienummer
1.2.3-00984-2018

Datum
2018-12-11

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Komvuxutredningens betänkande: En andra och en annan chans – ett komvux i tiden (SOU 2018:71)

(U2018/03652/GV)

Universitets- och högskolerådet (UHR) lämnar synpunkter på de delar i utredningen som har bäring på myndighetens verksamhetsområden.

Kapitel 7. En mer flexibel högskoleförberedande examen

För att få en mer flexibel högskoleförberedande examen inom vuxenutbildningen föreslår utredningen att de sex studieförberedande programmen slås ihop till tre bredare studieområden. Utredningen föreslår även att gymnasiearbetet kan ersättas av ett bredare komvuxarbete. UHR delar utredningens uppfattning att de förändringar som föreslås för en mer flexibel högskoleförberedande examen inte får innebära att kraven sänks. Det är viktigt att säkerställa att de kunskaper eleverna får med sig genom en högskoleförberedande examen från komvux ska ge lika goda förutsättningar att tillgodogöra sig en högskoleutbildning som en högskoleförberedande examen från gymnasieskolan.

UHR hanterar en stor mängd digitala betygshandlingar i den samordnade antagningen till högre utbildning samt vid insamlingen av betyg till den nationella betygsdatabasen (BEDA). Både antagningssystemet NyA och BEDA utför kontroller av betygen utifrån givna parametrar baserat på gällande bestämmelser kring kursinnehåll och poängomfattning. De föreslagna förändringarna av en högskoleförberedande examen från komvux innebär att UHR behöver göra anpassningar i systemen. Det är angeläget att UHR i god tid informeras om kommande förändringar så att nödvändiga systemanpassningar kan göras i samband med att bestämmelserna träder i kraft.

Kapitel 9.7 Fortsatta studier för individer med intellektuell funktionsnedsättning

Utredningen föreslår att Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och UHR ges i uppdrag att ta fram informationsmaterial och genomföra en informationskampanj om möjligheterna till högskolestudier för individer med intellektuell funktionsnedsättning.

UHR har i uppdrag att främja breddad rekrytering till högskolan, stimulera intresset till högskoleutbildning, motverka diskriminering utifrån alla diskrimineringsgrunder samt främja lika rättigheter och möjligheter inom högre utbildning. Myndigheten har också i uppdrag att sprida goda exempel på genomförda åtgärder för att motverka diskriminering av studenter med funktionsnedsättning och öka tillgängligheten för dessa inom universiteten och högskolorna.

UHR delar utredningens bedömning att individer med intellektuell funktionsnedsättning ska ha möjlighet att nå så långt inom utbildningssystemet som deras förmåga räcker, men det förutsätter också att de formella förutsättningarna finns.

Av högskoleförordningens 7 kapitel 5 § framgår att grundläggande behörighet till högskolestudier har den som avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och den som har avlagt en yrkesexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt har lägst betyget E i de kurser i svenska eller svenska som andraspråk och engelska som krävs för en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan. Detta innebär att individer som har gått gymnasieskolan eller gymnasial särvox inte har de formella förkunskaper som regelverket kräver.

I bilaga 2 till förordningen (2015:545) om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande fastställs att en gymnasieexamen från gymnasieskolan är på nivå 4 i ramverket SeQF. Elever som lämnar gymnasieskolan eller särvox på gymnasial nivå får en kvalifikation på nivå 2, vilket är samma nivå som den som lämnar grundskolan.

Utredningen nämner bland annat den försöksverksamhet som Högskolan i Gävle genomförde 2011-2014, där studenter med intellektuell funktionsnedsättning deltog i en specialutformad utbildning till hälsoinspiratör. Utbildningen på 120 högskolepoäng genomfördes med 2/3 studietakt under tre år. Vid rekryteringen av de presumtiva studenterna samarbetade projektet med den gymnasieskolan där eleverna gick, och kunde på sått utse de individer som hade förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Projektets bedömning är att personer med intellektuell funktionsnedsättning kan tillgodogöra sig högskoleutbildning om de får det stöd och de anpassningar som de behöver. Högskolan i Gävle ansökte 2012 till regeringen om att bli centrum för utveckling av högre utbildning för personer med lindrig utvecklingsstörning, men högskolan drog senare tillbaka sin ansökan.

Baserat på ovanstående bedömer UHR att en informationskampanj om möjligheterna till högskolestudier för denna målgrupp inte är möjlig och avstyrker därför förslaget.

Kapitel 10. Kompetensutveckling

UHR konstaterar med tillfredsställelse att kompetensutvecklingsbehovet för personal inom vuxenutbildningen har fångats upp och starkt betonats i utredningen.

UHR anser att det hade varit önskvärt om det i uppdraget hade ingått att utreda förslag till kompetensutveckling för studie- och yrkesvägledare, inklusive förslag till åtgärder för att underlätta och stödja dem i deras arbete. Studie- och yrkesvägledare på vuxenutbildningen har en viktig roll att informera om tillträdesreglerna för högskolan samt att inspirera och väcka intresse för högskoleutbildning. Tillträdesreglerna är idag mycket komplexa och har på bara några år genomgått många förändringar vilket gör att vägledarna har ett behov av kontinuerlig kompetensutveckling.

UHR ansvarar för ett antal program och verktyg som ger stöd för individuell kompetensutveckling som ett strategiskt verktyg för verksamhetsutveckling. Några exempel är det europeiska programmet *Erasmus+ adult* och det nordiska programmet *Nordplus vuxen*. Dessutom ansvarar UHR för det europeiska verktyget *EPALE, Electronic Platform for Adult Learning in Europe*, som är en resurs för vuxenutbildare. UHR hade gärna sett att detta nämnts i utredningen. Stödet för kompetens- och verksamhetsutveckling i ett internationellt perspektiv är klart uttalat i läroplanen för vuxenutbildningen där det står angivet att internationella kontakter och utbildningsutbyte med andra länder ska främjas.

För att UHR:s resurser för kompetens- och verksamhetsutveckling ska bli kända krävs att de uppmärksammas i såväl utrednings- och lagstiftnings-sammanhang som i uppdrag till myndigheter. Ett sätt att synliggöra detta skulle exempelvis kunna vara att Skolverket, Skolinspektionen och SPSM i kontakter med kommunerna kan ges i uppdrag att informera om UHR:s resurser för internationellt samarbete till stöd för verksamhetsutveckling.

Kapitel 11. Samverkan kring regionalt yrkesvux

Utredningen nämner inte att kommunerna kan utnyttja det europeiska programmet *Erasmus+ yrkesutbildning* eller det nordiska programmet *Nordplus vuxen* för att erbjuda studerande praktik utomlands. Samverkan kring regionalt yrkesvux kan ur UHR:s perspektiv exempelvis innebära att kommunerna gemensamt ansöker som ett konsortium för att ta del av det ekonomiska stödet för yrkespraktik utomlands. Utvecklingen av regionalt yrkesvux möjliggörs dessutom på andra sätt genom de nämnda programmen, exempelvis genom yrkeslärarkompetensutveckling och internationella samverkansprojekt inom yrkesområdet.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Karin Röding efter föredragning av utredare Viveka Sahlberg i närvaro av avdelningschef Susanne Wadsborn Taube.

Karin Röding

Viveka Sahlberg